

ZARZĄDZENIE NR 426/2022
PREZYDENTA MIASTA TARNOWA
z dnia 23 września 2022 r.

w sprawie Regulaminu gospodarowania energią w budynkach użyteczności publicznej
miasta Tarnowa

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 1005 i 1079) oraz art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 i 1723) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się Regulamin gospodarowania energią w budynkach użyteczności publicznej miasta Tarnowa, jak w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Wykonanie zarządzenie powierza się dyrektorowi Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Tarnowa oraz dyrektorom/kierownikom właściwych jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regulamin gospodarowania energią w budynkach użyteczności publicznej miasta Tarnowa

Postanowienia ogólne

§ 1.

Zasady określone w niniejszym Regulaminie stosuje się w Urzędzie Miasta Tarnowa oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa.

§ 2.

1. W obiektach użyteczności publicznej w Tarnowie należy używać w sposób racjonalny i oszczędny:
 - 1) energię elektryczną,
 - 2) paliwa gazowe,
 - 3) ciepło systemowe,
 - 4) ciepłą wodę użytkową,
 - 5) wodę i kanalizację
zwanymi dalej „energią”.
2. Zapewnienie racjonalnego i oszczędnego gospodarowania energią realizowane jest w pierwszej kolejności przy wykorzystaniu zasobów własnych.
3. Przy realizacji działań zmierzających do racjonalnego i oszczędnego gospodarowania energią stosuje się między innymi środki określone w Regulaminie.
4. Działania inwestycyjne podejmuje się przy wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych.

Zalecane środki oszczędzania energii

§ 3.

1. Okna i drzwi

- 1) Ograniczenie infiltracji powietrza przez okna i drzwi – regulacja oraz uszczelnienie.
- 2) Regularne sprawdzanie stanu okien, w celu wykrycia wszelkich pęknięć, które narażają okna na wilgoć i niszczenie.

2. System grzewczy

- 1) Montaż zaworów termostatycznych oraz programowalnych termostatów na kaloryferach.
- 2) Odpowiednie rozlokowanie termostatów, aby jeden obsługiwał jedno pomieszczenie lub obszar funkcjonalny budynku, o ile warunki techniczne na to pozwalają.
- 3) Kontrola i utrzymywanie właściwych ustawień termostatów.

- 4) Rekomendowane ustawienia temperatury:
- 20°C dla biur, mieszkań oraz placówek oświatowych,
 - 16°C dla warsztatów,
 - 10–12°C dla magazynów oraz pomieszczeń, które nie są użytkowane.

Temperaturę w budynku należy dostosować do trybu pracy mieszczącej się w nim instytucji. W zależności od specyfiki obiektu, temperaturę należy obniżyć nocą, w dni świąteczne, w dni wolne od pracy a także w sytuacjach, gdy pomieszczenia nie są użytkowane. W okresach, w których pomieszczenia nie są wykorzystywane do pracy lub innych zajęć należy obniżyć temperaturę do poziomu 14–16°C, w szczególności na korytarzach. Temperaturę należy obniżyć do minimalnej wymaganej przepisami kodeksu pracy oraz przepisami branżowymi.

- 5) Izolowanie grzejników od ścian zewnętrznych poprzez zastosowaniu ekranów odbijających ciepło.
- 6) Niezastawianie kaloryferów meblami, ciężkimi zastonami itp., okresowe czyszczenie kaloryferów, usunięcie zalegającego na nich kurzu.
- 7) Odpowietrzenie kaloryferów na początku sezonu grzewczego.
- 8) Analiza efektywności spalania i sposobu konserwacji kotłów grzewczych.
- 9) Montaż sterowników kotłowych ułatwiających stabilne utrzymywanie zadanej temperatury.
- 10) Zapewnienie odpowiedniej izolacji poszczególnych elementów systemu, w celu redukcji strat dystrybucyjnych.

3. System ciepłej wody użytkowej (c.w.u.)

- 1) Zapewnienie odpowiedniej izolacji podgrzewaczy wody, zasobników c.w.u. oraz rur dystrybuujących c.w.u.
- 2) Regularne sprawdzanie stanu pomp c.w.u. i ich odpowiednia konserwacja.
- 3) Montaż programatora czasowego dla pomp cyrkulacyjnych c.w.u. oraz kotła c.w.u.
- 4) Montaż zaworów mieszających na wyjściu z zasobnika c.w.u.
- 5) Montaż baterii termostatycznych.
- 6) Obniżenie zadanej temperatury ciepłej wody do 40 – 50°C (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej).
- 7) Regularne sprawdzanie i natychmiastowa naprawa ciekących kranów.
- 8) Regularne czyszczenie zasobnika c.w.u. i powierzchni przewodzących ciepło, aby usunąć z nich osad.
- 9) Wyłączanie elektrycznych podgrzewaczy wody oraz cyrkulacji ciepłej wody, w tych porach dnia, w których nie korzysta się z wody, w dni świąteczne oraz w dni wolne od pracy.

4. System wentylacji i klimatyzacji

- 1) Montaż odpowiednich filtrów i regularne oczyszczanie ich z pyłu.
- 2) Właściwe ustawienia regulatorów czasowych i sterowników systemu wentylacji i klimatyzacji.

- 3) Regularna konserwacja wymienników ciepła w agregatach chłodniczych.
- 4) Zapewnienie odpowiedniej izolacji wszystkich elementów systemu wentylacji i klimatyzacji (w tym kanałów i przewodów), aby zredukować straty dystrybucyjne.
- 5) Temperaturę pomieszczeń klimatyzowanych ustawia się max. na 20 °C zimą i minimum 25 °C latem.

5. System oświetlenia

- 1) Wyłączanie zbędnego oświetlenia.
- 2) Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających maksymalizację wykorzystania światła naturalnego (np. umieszczenie stanowisk pracy bliżej okien).
- 3) Montaż czujników ruchu (tam, gdzie to uzasadnione).
- 4) W uzasadnionych przypadkach zmiana oświetlenia na punktowe.
- 5) Wydzielenie stref oświetleniowych z ręcznymi wyłącznikami.
- 6) Optymalizacja wewnętrznego oświetlenia bezpieczeństwa.
- 7) Regularne czyszczenie i odpowiednia konserwacja lamp i opraw.
- 8) Zredukowanie liczby lamp tam, gdzie mniejsza ich liczba pozwoli utrzymać akceptowalny poziom natężenia oświetlenia.
- 9) Stosowanie energooszczędnego oświetlenia, wymiana oświetlenia żarowego na energooszczędne.
- 10) Używanie źródeł światła o wydłużonej żywotności i dużej liczbie cykli włącz - wyłącz, przy opuszczaniu pomieszczeń na krótki czas (do 5 min), w których świeci się świetlówka energooszczędna nie należy gasić światła.
- 11) Stosowanie jasnych kolorów pomieszczeń.
- 12) Stosowanie na ciągach komunikacyjnych czujników ruchu i obecności ludzi.
- 13) Dopasowywanie światła do chwilowych potrzeb, np. stosowanie ściemniaczy lub opraw z kilkoma źródłami.
- 14) W oświetleniu zewnętrznym należy stosować astronomiczne regulatory oświetlenia.
- 15) Przy zakupie lamp należy zwracać uwagę czy oprawy oświetleniowe nie zasłaniają zbyt wielu źródeł światła (ciemne szkło, kierunek światła).
- 16) Projektując nowe oświetlenie wewnętrzne jak i zewnętrzne zwracać uwagę na dobór jego parametrów do wielkości powierzchni oświetlanej, obowiązującej dla tej powierzchni normy, równomierności jej oświetlenia oraz kierunków rozsyłu światła.

6. Urządzenia elektryczne, elektroniczne

- 1) Realizacja zasady „ostatni wychodzący wyłącza odbiorniki energii elektrycznej”, obejmującej następujące urządzenia:
 - a) wszystkie lampy, w tym lampy stanowiskowe,
 - b) automaty do kawy,
 - c) dystrybutory do wody z funkcją grzania/chłodzenia,
 - d) kuchenki, mikrofalówki,
 - e) komputery (o ile nie ma wymogu pozostawienia włączonego),
 - f) drukarki, kserokopiarki,

- g) inne urządzenia elektryczne znajdujące się w pomieszczeniu (w zależności od jego przeznaczenia i wyposażenia).
- 2) Ograniczenie liczby drukarek osobistych i zastąpienie ich urządzeniem sieciowym.
 - 3) Wykorzystanie elektronicznego obiegu dokumentów, podpisów kwalifikowanych lub profili zaufanych w celu ograniczenia kosztów drukowania oraz papieru.
 - 4) Odłączanie od prądu automatów samosprzedających, jeżeli nie będą używane nocą, w dni świąteczne oraz w dni wolne od pracy.
 - 5) Aktywowanie regulatorów czasowych w odpowiednich urządzeniach, aby były one załączone jedynie wtedy, gdy są potrzebne.
 - 6) Korzystanie z najbardziej energochłonnego sprzętu w sposób efektywny energetycznie.
 - 7) Montaż w pomieszczeniach listew zasilających z wieloma gniazdami i jednym wyłącznikiem lub programowalnych wtyczek, z pominięciem wyłączania urządzeń wymagających pracy ciągłej.
 - 8) Zastąpienie w łazienkach suszarek elektrycznych papierowymi ręcznikami lub innymi bardziej efektywnymi rozwiązaniami.
 - 9) Stosowanie energooszczędnego sprzętu AGD, audiowizualnego, komputerowego (w odpowiedniej klasie energetycznej - „stara” klasa energetyczna A+ lub wyższa).
 - 10) Wyłączanie sprzętu komputerowego, jeżeli nie będzie używany nocą, w dni świąteczne oraz w dni wolne od pracy.
 - 11) Komputery należy wyłączyć poprzez listwę zasilającą, ponieważ nawet wyłączony zestaw komputerowy z drukarką może zużywać w stanie czuwania do 40 W.
 - 12) Drukarkę indywidualną należy włączać dopiero przed drukowaniem, praca w stanie czuwania zużywa całkowicie niepotrzebnie energię.
 - 13) Korzystanie z funkcji zarządzania energią komputera - należy aktywować automatyczne wyłączanie komputera (np.: po 30 min), a także usypianie monitora (np.: po 10 min), najlepszy wygaszacz ekranu to WYŁĄCZONY monitor.
 - 14) Nowe drukarki powinny posiadać funkcję dwustronnego drukowania.
 - 15) Przy zakupie nowych komputerów należy przeanalizować zakup sprzętu przenośnego, zużywającego mniej energii w porównaniu do komputerów stacjonarnych.

7. Woda i kanalizacja

- 1) Regulacja i naprawa ciekących kranów oraz splotczek do WC.
- 2) Montaż napowietrzaczy – perlatorów w bateriach.
- 3) Montaż jednouchwytowych kranów z mieszaczem lub baterii bezdotykowych na fotokomórkę z czujnikiem ruchu, zaworów czasowych.

Działania w zakresie obniżania kosztów

§ 4.

1. Analiza i dobór odpowiedniej:
 - 1) mocy zamówionej energii elektrycznej (zmniejszenie lub zwiększenie),
 - 2) dobór grupy taryfowej,
 - 3) mocy cieplnej zamówionej oraz krzywych grzewczych.
2. Analiza i kompensacja mocy biernej.

§ 5.

1. Zobowiązuje się dyrektorów/kierowników Jednostek do:
 - 1) zapoznania wszystkich pracowników z Regulaminem,
 - 2) wdrożenia zasad określonych w Regulaminie poprzez:
 - a) określenie działań zapewniających ich realizację w kierowanej jednostce,
 - b) wskazanie osób odpowiedzialnych za realizację tych działań,
 - c) zobowiązanie osób wyznaczonych do realizacji działań,
 - d) egzekwowanie obowiązków,
 - 3) sporządzenia indywidualnych planów gospodarowania energią w zarządzanych obiektach.
 - 4) inwentaryzacji oświetlenia oraz urządzeń elektrycznych.
2. Działania określone w ust. 1 należy wykonać w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie Regulaminu.

Przepisy, normy:

§ 6.

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).
6. Polska norma PN-EN 12464 - 1 pt. „Światło i oświetlenie miejsc pracy”. PN-EN 12464 - 1:2012.
7. Norma PN-EN 16798-3:2017-09 - Charakterystyka energetyczna budynków - Wentylacja budynków - Część 3: Wentylacja budynków niemieszkalnych - Wymagania dotyczące właściwości systemów wentylacji i klimatyzacji pomieszczeń.